

היר היטב, כי אחרי ריצת האמוק שבה היה נתון במשך 50 שנה, נוח לו כעת להתנהל באיטיות.

מר אלמוגי, אתמול התקיימו בחירות לרשויות המקומיות, וזהו השנה הראשונה בתולדות חיפה האדומה, שבה כמעט איימה סכנה על שלטון המערך.

זה נכון, לאבא חושי תמיד היה רוב גדול, וכשאני נבחרתי לרשות העירייה, בשנת 1973, נבחרתי ברוב גדול מאוד. כעת גוראל זקוק להסכם עם הדתיים, אני נבחרתי בלי הדתיים. גוראל נבחר שוב, עם הדתיים ועם קולות הערבים

מפריע לקיום איסופות של המערך. היו כמה קלסיות שבהן היו תיגרות, האם אינך חושב כי יש צורך לחדש את פלוגות-האגרוף של "הפועל", שהקמת בזמנו מאתה סיבה ממש?

אלה לא היו פלוגות-אגרוף, אלה היו פלוגות הפועל שהקמנו ב-1937. הן היו מעין ירוע ליגאלית של ההגנה. בעוד שההגנה היתה במחתרת, הן קיבלו את הפיקוד על השמירה על ההסתדרות. נקראתי לתל-אביב למיפקדת ההגנה עליידי משה כרמל ויוסף אבירד, והם ביקשו ממני להקים את הפלוגות.

הולצות בחולות של "הפועל" נגד חולצות חומות של הרזיוויניסטים? לי לא היה עניין עם החולצות החומות. לי היה עניין בשמירה על מוסדות ההסתדרות. עסקנו

ניהלנו את העבודה הממושך. לא היינו מנוכרים וזה מאוד משפיע. הרי מה אומרים עלי תמיד, כאשר אני מופיע, שיש לי שפה מחוספסת, סיגנון אחר, ומניין לי השפה המחוספסת ומניין לי הסיגנון? משיחות עם פועלים, אני השפעת עליהם והם השפיעו עלי. זה היה הדרי.

● בתקופה ההיא קראו לך "הבוס" ו"מחרחרר מילחמה".

תמיד קראו לי "הבוס". לפעמים, אני בעצמי הייתי משתמש במילה "בוס". אז זו לא היתה תמיד מילת גנאי. כמו שבך-גוריון קראו "זוק" לי קראו "הבוס". לא קראו לי רק מאחרי הגב או במחתרת. זה היה גלוי.

● היו פונים אליך ישירות בתואר "בוס"?

לפעמים באופן ישיר. הרבה פעמים, בנוכחותי, היו אומרים "צריך לשאול את הבוס". לא ראיתי בזה עניין מגונה.

● אהבת את זה? לא אהבתי את זה, אהבתי כשקראו לי יוסף. עכשיו, כשאני עובר ברחובות חיפה קוראים לי יוסקה. מעניין, זה משתנה כהתאם לגיל. בכפר-סבא קראו לי יוסלה. כשהייתי בהגנה — יוסקה, ובחיפה זה נגמר עם יוסף.

● בדיעבד, אינך חושב שהגזמת בהתייחסותך למרד הימאים? אתה עדיין מאמין כי היה כאן ניסיון למהד? סיבה קומוניסטית, באמצעות השתלפות על הצי?

לא, לא הגזמתי. ולדעתי גם לא ריכאתי, כמו שאומרים. לדעתי, תרמתי תרומה בכך שהפעלתי את הצי בתקופת השביתה. רטרופוסטיבית, אינני מתחרט על זה. יש דברים שאני מתחרט עליהם ואני מודה בגלוי. כשעזבתי את עיריית חיפה, עשיתי שגיאה, אבל כשדיכאתי את מרד-הימאים, לא שנית. לאחר זמן, כשנודעו לי יותר פרטים, הסתבר לי שצדקתי.

זה באמת היה מרד שמאלי. בזה אין ספק!

● כלומר — מאבק פוליטי ולא מאבק על הטבת תנאי שכר?

אני מוכן להישבע על ספר תורה, שהמאבק לא היה על עניינים כלכליים. אילו זה היה מאבק על הטבת תנאי-שכר, יכלו למצוא בי שותף נאמן. הייתי ידוע כמיליטאנט בענייני שכר יותר מכל אחד אחר. אותם לא עניין השכר. הם לא רצו מאשדות. מה שיותר גרוע — הם רצו להשתלט על האגודה ואחר-כך על הצי. לעשרת המפיקה פוליטית ולהגיע לשלטון שמאלני. מי שלא היה אז, לא מבין. בתקופה ההיא חזן ריבר על מולדת שניה, והיתה הפגנה נגד לחם עגול של פועלי האפייה, שאירגנה מפ"ם. בראש ההפגנה צעד יערי. ובוועידת ההסתדרות הציע בני מהרשק לברך את מארסטה-טונג, וכשצעעתו לא נתקבלה, שרו שם את האינטרנציונאל. ואחר כך, כשקראתי את קנטר, שהיה ראש האיגוד

אלמוגי עם אשתו שיפורה ובניו צביקה ויורם הרופאים אמרו לי שהמחלה היא תוצאה מעייפות-החומר...

בתרגילי סדר, בשמירה ובספורט שימושי. הפלוגות הוקמו אחרי רצח ארלזי זורוב.

זה לא היה קשור לרצח, ואם היה קשור אני לא יודע מזה.

● מדוע הן פורקו? בשנת 1939 כבר יצאתי לצנא הבריטי. אני לא יודע.

● אתה יכול לספר על היחסים בינך ובין אבא חושי?

בתחילה הפער בינינו היה יותר מדי גדול, לא הייתי שייך למעגל הפנימי שזקוף אותו. הכרתי אותו כשנשלחתי לחיפה לארגן שם את פלוגות-הפועל. שולחי אמר לי, כי אבא חושי הקים בחיפה מעין מדינה נפרדת, עבר-הירדן של תנועת הפועלים, והוא כמלך בעירו.

פגשתי אותו. הוא היה לבוש במינסטריה-הכינה ובמגפיים, והיה מאוד מרוחק. אמרתי לו שאם לא יעזור לי, אטול את תרמילי ואחזור לתל-אביב. הוא לא ענה ולקח אותי לביתו הצנוע ברחוב ברזילי. נדמה היה לי כי ההליכה עם חושי מעלה את קרני בעיני הרואים אותו.

ואכן, למחרת נפתחו הברזים, וכל מקומות העבודה היקצו לי אנשים להקמת הפלוגות. כשחזרתי מאחר יותר לחיפה, נעשיתי סגנו של אבא חושי והיינו, אפשר לומר, סמכותיים מאוד.

● היו כאלה שחשבו שהייתם סמכותיים מדי, בך-גוריון בעצמו כינה אותך "בוס" ואם לצטט את דבריו הוא אמר כי "אין זה דבר חביב ורצוי עלינו"? מה זה סמכותי? שום דבר לא עבר כלי הצבעה. היתה אצלנו דמוקרטיה מוחלטת. היות שהיינו אנשים סמכותיים, אפשר היה לחשוב שאולי הדברים נעשים לא בדרך דמוקרטית. נכון שבך-גוריון כינה אותי "בוס" ופעם הוא שאל אותי אם הרברים אצלנו נעשים בדרך לא דמוקרטית. הסברתי לו. אני רציתי להעביר את לשכות העבודה למדינה, רציתי שיהיה חינוך ממלכתי. עד שהשגתי אישור לקח המון זמן.

אבל בחיפה היינו מעבירים דברים מייד. היינו מציעים הצעה וזוכים בהצבעה של 90 אחוז. אמרתי לך-גוריון — אתה בוראי לא מתאר לך שבמישטר שלנו יכול להיות שבחיפה יש ויקטטורה, ושליד חררי עומרים גברתנים המצביעים ומרמים אותה.

● איך בכל זאת הצלחתם להשיג תמיד ריב ולהעביר החלטות? הסיבה היא, לדעתי, שהייתי מאוד מאוד מעורה בחיי הציבור. לא אבא חושי ולא אני

המיקצועי, הבנתי כמה כל ההשערות שלי לגבי המרד היו נכונות.

● נמרוד אשל ואייק אהרונוביץ רצו מהסיבה קומוניסטית?

לנמרוד אשל היתה ריעה שמאלנית. על זה אין ויכוח! הוויכוח הוא מתי הפך לשמאלני. הוא טוען שזה קרה לו אחרי שקיבל תמיכה מאסתר וילנסקה והקומוניסטים. אני טוען שהרבה קודם. עובדה שאחר-כך הוא נעשה לסגנו ושומר ראשו של סנה.

● אייק אהרונוביץ, זה אופרה אחרת. זה לא מפליא שעכשיו, כשמנסים להחיות מחדש את הנושא, מדברים רק על נמרוד אשל. אחרי שפירסמתי את סיפרי בעובי הקורה, עשה יהודה (ג'אר) נאמן סרט מגמתי מאוד על הנושא. אמנם לא תקפו אותי, תקפו את בך-גוריון.

● אתה שירתת את בך-גוריון בתקופת מרד-הימאים.

לא אוהב את המילה "שירתתי". מילאתי שליחות.

● אומרים שאמרת לבך-גוריון:

” מולדה סבלה מהחנהגות בך-גוריון כלפיה. כשהוא אמר לה שהיא חורסת את המיפלה היא פרצה בבכי ויצאה מהחדר ”

● אתה תתעסק בענייני המדינה ואני אגמור לך את המרד.

להיפך, רצו להטיל עלי את עניין השביתה, ואני לא רציתי. היתה לי התדיינות עם נמיר, והלכנו לבך-גוריון, וכשהוא ראה את שנינו, הוא שאל בפליאה: "מה המכנה המשותף בינך ובין נמיר?"

אני לא התנרתי לטפל במרד. בך-גוריון אילץ אותי לכך. הוויכוח עם בך-גוריון היה לא רק בתקופת מרד-הימאים, אלא גם בזמן השביתה באתא. אלא שאו אמרתי לבך-גוריון — לא!

● למה במרד-הימאים כן ובשי-ביתה ב"אתא" לא?

הוא רצה לשכנע את הפועלים שיחזרו לעבודה בלי תנאים. אמרתי לו — אם תצליח לשכנע אותם, אני נגד. אם לא תצליח, למה שתקבל מכה פרסטיז'ית?

אלמוגי נואם בהלוויית אבא חושי. אמרו עלי תמיד שיש לי שפה מחוספסת...

” יש לי הרגשה של חידוש נעורים. אנשים עוצרים אותי בדרך, מדברים איתי: שלום אלמוגי, מה שלומך, אלמוגי? ”

מאוד מצטער! זהו אחד המישגים שעשיתי בחיי. לא ידעתי אז עד כמה זה יפגע במצביעים. קיבלתי קולות אישיים רבים, מעבר לקולות שקיבל המערך. לא תיארת לי שכליכך הרבה אנשים יפגעו מזה שאני עוזב באמצע.

● מתי התחלת להצטער על כך? מייד. ממש מייד ראיתי מה מתרחש בחיפה.

● גם במיפלה הצטערו על כך שעזבת? עזבתי ברשות המיפלה, אבל לא ניסו להניא אותי מלעזוב, ואולי גם הם שגו. היו כאלה שארבו לי בפניה. מה זה היו, הם ישנם עדיין.

● אתה מתכוון לצעירי מפא"י? לא. אני לא מדבר כמישור הכללי-ארצי. גם שם, כמובן, יש כאלה שארבו ואורכים לי. אני מדבר על סניף חיפה.

● יש כאלה, הטוענים כי הליכוד